

University of Groningen

Individualism, nationalism, ethnocentrism and authoritarianism

Toharudin, Toni

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:

2010

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Toharudin, T. (2010). *Individualism, nationalism, ethnocentrism and authoritarianism: Evidence from Flanders by means of structural equation modeling*. [Thesis fully internal (DIV), Rijksuniversiteit Groningen]. s.n.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Samenvatting (Dutch Summary)

De relaties tussen individualisme, nationalisme, ethnocentrisme en autoritairisme hebben veel aandacht gekregen in de politicologische, filosofische en sociologische literatuur. Desondanks bestaan er maar weinig empirische analyses van de interdependentie tussen deze factoren. Het hoofddoel van dit proefschrift is de empirische analyse van deze relaties op basis van de verkiezingsonderzoeken in België in 1991, 1995 en 1999. Om dit doel te bereiken, gebruik ik een continue-tijd model (CTM) dat wordt geschat via een structurele vergelijkingen model (SEM). De reden om een CTM te gebruiken is dat socio-economische processen, zoals de ontwikkeling van politieke voorkeuren, de uitkomst vormen van een groot aantal beslissingen, genomen door een groot aantal verschillende actoren op verschillende tijdstippen. Deze zorgen voor een sociologisch-politieke dynamiek die continu in beweging is. De effecten die in discrete tijd worden geconstateerd zijn in feite onderdeel van een doorlopend proces. In het bijzonder kan gelijkheid op een specifiek tijdstip consistent zijn met heel verschillende autoregressie- of cross-lagged effect functies over de tijd.

De reden om SEM te gebruiken is om meetfouten te ondervangen en om op de juiste manier om te gaan met niet-geobserveerde variabelen. Individualisme, nationalisme, ethnocentrisme en autoritairisme zijn niet-geobserveerde of latente variabelen die alleen gemeten kunnen worden door middel van geobserveerde variabelen. Aangezien SEM bestaat uit een meetmodel dat latente variabelen relateert aan hun indicatoren en een structureel model dat de interdependenties tussen de latente variabelen beschrijft, is het bijzonder geschikt om de interdependenties tussen individualisme, nationalisme, ethnocentrisme en autoritairisme te analyseren.

1. Op basis van de literatuurstudies bespreek ik:
 - a. Definities en beschrijvingen van de vier kernbegrippen individualisme, nationalisme, ethnocentrisme en autoritairisme.
 - b. Indicatoren voor elke latente variabele.
 - c. Een uitgebreid conceptueel structurele vergelijkingen model voor de relaties tussen individualisme, nationalisme, ethnocentrisme en autoritairisme.
2. Op basis van de verkiezingsonderzoeken in België in 1991, 1995 en 1999 schat en toets ik het ontwikkelde conceptuele structurele vergelijkingen model.

De belangrijkste hypothesen op basis van de literatuurstudie zijn:

- (1) Individualisme heeft een negatief effect op autoritairisme.
- (2) Autoritairisme heeft een positief effect op ethnocentrisme.
- (3) Nationalisme heeft een positief effect op autoritairisme.
- (4) Individualisme heeft een negatief effect op nationalisme.
- (5) Ethnocentrisme heeft een positief effect op nationalisme.

De belangrijkste substantiële verschillen die ik vond tussen het gehypotheseerde model en de empirische bevindingen zijn:

- (1) Er is een positieve wederkerige relatie tussen autoritairisme en ethnocentrisme. Een mogelijke verklaring voor dit resultaat is dat ethnocentrisme een belangrijk thema was in de politieke discussie in Vlaanderen in de periode van de verkiezingen en het onderzoek, onder meer vanwege immigratie uit Azië en Afrika. Als een gevolg daarvan hebben autoritairisme en ethnocentrisme elkaar positief beïnvloed.
- (2) Ik heb een positief effect van nationalisme op autoritairisme verondersteld. Het empirische model heeft deze veronderstelling niet bevestigd. Een mogelijke verklaring is dat nationalisme in Vlaanderen een specifiek regionaal karakter heeft gekregen onder invloed van de Eerste Wereldoorlog, waarin Vlaamse soldaten negatieve ervaringen hadden opgedaan met Frans sprekende officieren van Waalse afkomst. Deze officieren hadden geen oog voor het lijden van de Vlaamse soldaten, hetgeen anti-autoritaire gevoelens teweeg bracht bij het Vlaamse volk.
- (3) Er is geen negatief, maar een positief effect van autoritairisme op individualisme. Een mogelijke verklaring is dat individualisme in Vlaanderen niet het gebruikelijke soort liberale individualisme is, maar meer een soort individualistisch egoïsme, verband houdend met de aanwezigheid van grote aantallen gastarbeiders in Vlaanderen.
- (4) Ethnocentrisme heeft een positieve invloed op individualisme en vice versa. Zoals hierboven beschreven, heeft het huidige individualisme in Vlaanderen een sterk egocentrisch aspect, vergeleken met individualisme in bijvoorbeeld de zeventiger jaren, toen solidariteit inherent was aan individualisme. Deze recente ontwikkelingen van individualisme en ethnocentrisme versterken elkaar.
- (5) Individualisme en ethnocentrisme hebben zwakke positieve effecten op nationalisme. Het minder liberale soort individualisme heeft samen met ethnocentrisme de ontwikkeling van nationalisme gestimuleerd.

Het proefschrift besluit met een aantal suggesties voor nader onderzoek.